

Aktor påstår 15 års tvangsarbeid for Hundseid

54.000 kr. i inndraing,
100.000 i erstatning
og 25.000 i bot

En fhv. statsminister ikke bedre enn en utvitende frontkjemper når han ikke visste at Norge var i krig

Fra Dagbladets utsendte medarbeider

Saken mot forhennevende statsminister Hundseid begynte først klokka halv elleve i formiddag. Grunnen til utsettelsen var at en av domsmennene som hørte hjemme i Svelvik lå værfast ute i Drammensfjorden. Han kom med rutebåten «Juno», og den hadde vanskelig for å ta seg fram i isen.

Rettsmøtet ble åpnet med at forsvaren leste opp en skrivelse fra generalkonsul Ringnes hvor han forteller at han gikk opp til Quisling 13. april 1940 for å få ham til å trekke seg tilbake. Quisling tok vennlig imot Ringnes. I samtalen løp kom de inn på Quislings statsrådtil i bonderegjeringen 1923. Quisling nevnte da at Hundseid hadde forfulgt ham og skadet ham i den grad at han aldri skulle glemme det. Ringnes syntes at Quislings trusler var så alvorlige at han tenkte å sette seg i forbindelse med Hundseid. Det ble det imidlertid ikke noe av, og da Quisling trakk seg tilbake, gikk saken i glemmeboka.

Av samme skrive fremgikk det videre at Ringnes via fylkesmann Christensen hadde fått i oppdrag på forsommeren 1940 å arrangere det tekniske apparatet for en delegasjon som skulle forsøke å få i stand fredsforhandlinger mellom de lovlige norske myndighetene og tyskerne da en anså krigen nytteløs. Ringnes visste ikke hvem som skulle forsøke å formidle fredsforhandlingene. Grunnet forholdene ble det ikke noe av delegasjonens reise. Ringnes kunne i dag ikke møte som vitne på grunn av sykdom.

ET KJEDELIG NOTAT

Aktor spurte deretter Hundseid om det ikke var så at han var to ganger hos Ringnes i oktober 1940, og at det var siste gangen Riisnæs fremsatte de nå meget omtalte truslene. Dette bekreftet Hundseid. Aktor sa da fram et notat som Hundseid vedkjente seg å ha skrevet. Av dette fremgikk det at Hundseid hadde skrevet propagandaartiklene før det siste besøket hos Riisnæs og at han til og med hadde hatt artiklene med seg til Riisnæs. Hundseid nektet dette, men han kunne ikke gi noen naturlig forklaring på notatene.

AKTORS PROSEDYREINNLEGG

En gikk deretter over til prosedyren, og aktor, statsadvokat Bjørnvik, fikk ordet. Aktor nevnte de faktiske

ket sine funksjonerer til å gå inn i NS uttalte aktor blant annet: Etter mitt skjønn er det fullt ut bevisst vitnets uttalelse at tiltalte har påvirket på det sterkeste en rekke av sine funksjonerer til å melde seg inn i NS.

Aktor behandlet deretter Hundseids mange avisartikler av nazistisk innhold og at han støttet bevilgningen av kr. 5000 til frontkjempernes etterlatte. Han konkluderte med å si at alt dette er å yte fienden bistand i råd og dåd og må straffes etter straffelovens § 86. Spørsmålet er så: Har tiltalte forstått at dette var å yte fienden bistand? Det må han selv om han hevder at han ikke forsto at Norge var i krig med Tyskland. Det er forresten meget forstemmende å høre Hundseid, som har vært en av våre fremste politikere, komme med en slik påstand som nå bare unge frontkjemper som møter med verge i retten betjener seg av.

Aktor sluttet med å si: Jeg vil ikke påstå at Hundseid har vært noen lidsjel i NS, det er nå ikke engang i samsvar med hans natur. For hvem gjaldt det bare å bli sittende og komme ut av ulvstiden så rund som mulig. Når det gjelder de såkalte gode gjerninger så har han utført dem som fylkesmann, uten den minste risiko for seg selv. Etter min mening kan en derfor heller ikke legge noen vekt på dem ved straffuttmålingen.

Aktor avsluttet sitt foredrag med å nedlegge påstand om 15 års tvangsarbeid for Hundseid. Videre nedla han påstand om en bot på kr. 25 000, inndraing av 54 000 og en erstatning begrenset oppad til kr. 100 000.

— Fortsettes neste side. —

Hundseids forsvarer synes tilfalebeslutningen er spe

«Han har faktisk bare vært medlem av NS og sittet som en god fylkesmann for Buskerud fylke»

Dom antagelig først i morgen

— Fortsett fra 6 side —

I sitt prosedyreinnlegg uttalte Hundseids forsvarer, høyesterettsadvokat Finn Schiødt, blant annet:

— Jeg synes personlig at tiltalebeslutningen er meget spe. Det eneste tiltale faktisk har gjort er å ha mltd seg inn i NS og sittet som fylkesmann. Han har ikke deltatt i krigshandlinger, og han er heller ingen profilert Angiverer er det ikke tale om og istedenfor å få noen avskjediget, har han beskyttet dem som andre ville avskjediget. Tiltalt selv mottok han aldri. Han satt i sin stilling som fylkesmann, og han var en god fylkesmann for Buskerud fylke. Medlem av NS har Hundseid vært, men han var intet okkult medlem. I sitt virke opptrådte han fullt ut som god nordmann.

MANGE FYLKESMENN LIKE ILLE

Når det gjelder Quislings kommunalordning som Hundseid gjennomførte, og som han nå tiltalte for, er det verd å huske at det gjorde alle fylkesmennene i landet, og mange av dem sitter fremdeles i sine stillinger. I forbindelse med de 5 000 kronene som Hundseid var med på å bevise til frontkjempernes etterlatte, kan det være fristende å stille et spørsmål: Er det mer straffbart enn at en fylkesmann gikk med på at fylkestinget sendte en hilsen til forenen? Det sl-

ste gjorde Hedmark fylkesting i begynnelsen av okkupasjonen. Og den fylkesmannen som ved tinget, han er innsett i sin stilling igjen.

LIVENDE REDD FOR QUISLING

Forsvareren kom deretter inn på Hundseids forhold til Quisling. En skal lete land og strand rundt etter den situasjon som Hundseid befant seg i 9. april 1940 da Quisling tok makten. Hundseid var utvilsomt av skrekk. Det gikk over da Quisling tråtte tilbake, men skrekken kom igjen 25 sentember. Etter møtet med Riisnæs hent han fullstendig sammen og skrev under erklæringen om at han skulle melde seg inn i NS og skrive artikler.

Det var ren tvang. Det er så lett å si at dette med tvang så ofte blir hørt i landssviksaker. Når det gjelder Hundseid, må en være oppmerksom på de særegne forhold som forelå. Quisling var en psykopat, og det var Hundseid fullt klar over alt i 1932. Hundseid følte derfor ikke den situasjonen som oppsto i 1940. Den karakteristikken en av Hundseids medarbeidere har gitt er trefende: Hundseid er en mann med høy intelligens, men med svake nerver. Hundseids mening var at han måtte skrive under på erklæringene og oppfylle det han hadde forpliktet seg til for sin families skyld. Det nytter ikke å reflektere over hvorledes en unodig mann med nerverne i orden ville ha reagert. Vi må holde oss til personen Hundseid.

Her i retten er spørsmålet blitt reist. Hvorfor rømte han ikke? Til det vil jeg svare, at en rømte ikke så tidlig som høsten 1940. Derfor falt heller ikke den tanken Hundseid inn.

En regner med at forsvarerens innlegg vil være et godt stykke utover dagen. Av den grunn kan en heller ikke regne med dom i saken mot Hundseid før i morgen tidlig.

114474